

Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 54. Maddesindeki Değişiklik İle Hangi Tesisler Organize Sanayi Bölgelerinde Kurulamayacak

Organize sanayi bölgeleri, sanayinin etkinliğini ve uygun olan bölgelerde yayılmasını sağlamak, çarpık sanayileşmeyi ve beraberinde getirmiş olduğu çevresel sorunları önlemek, kaynak kullanımını doğru şekilde yönetmek, teknolojik imkanlardan en uygun şekilde faydalanmak, sanayinin belli planlar çerçevesinde gelişimini sağlamak amaçlarıyla sanayi tesis ve kuruluşlarını sınırları belli olan bir bölgede toplayarak su, elektrik, yakıt, endüstriyel atık su artıma tesisleri gibi imkanları katılımcılarına sunmak üzere mevzuata uygun kurulan ve işletilen mal ve hizmet üretim bölgelerini ifade etmektedir. Organize sanayi bölgelerinin kuruluş, yapım ve işletilmesi esasları 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ile düzenlenmektedir.

4562 sayılı kanunun uygulanmasına yardımcı olan Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği ile bazı tesislerin organize sanayi bölgeleri içerisinde yer almasının önüne geçilmiştir. Burada kanunun amacı ise organize sanayi bölgesinin ve organize sanayi bölgesindeki katılımcı firmaların faaliyetlerinde, işleyişlerinde tehlikeli durumların oluşmasını önlemek, belirtmiş olduğumuz üzere sanayileşmenin doğru şekilde yönetilmesini sağlamaktır. Organize sanayi bölgelerinde kurulmayacak tesisler sıralama usulü ile sayılmış olmakla birlikte sayma usulü dışındaki tehlikeli görülen tesislerin kurulması için yönetmelik maddesinde de belli şartlar belirlenmiştir. Ancak 27.05.2021 tarihinde yapılan düzenlemede Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 54. maddesindeki sayma usulüne tamamen son verilmiş olup organize sanayi bölgelerinin kuruluş amacı, çevre faktörleri ve insan sağlığı açısından tehlikeli ve sakıncalı olan faaliyetlere sahip tesislerin kurulması için organize sanayi bölgelerinin müteşebbis heyet ya da genel kurullarının prensip kararları belirlemesi gerektiği böylelikle de hangi tesislerin kurulup hangilerinin kurulamayacağına nihai karar organize sanayi bölgelerine yükletilmiş olup onay mercii olarak ise T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı belirlenmiştir. Eski ve yeni mevzuatların karşılaştırmalı şekilde incelenmesi gerekmektedir.

Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 27 Mayıs 2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik öncesi 54. maddesinin birinci fıkrasında hangi tesislerin organize sanayi bölgelerinde kurulamayacağı düzenlenmiştir. Bahsedilen eski düzenlemeye göre,

"a) Karma ve İhtisas OSB'lerde;

- 1) Ham petrol rafinerileri,
- 2) Kömür veya bitümlü şistin sıvılaştırıldığı ve gazlaştırıldığı tesisler ile asfalt plant tesisleri,
- 3) Sıvılaştırılmış petrol gazı dolum ve depolama tesisleri,
- 4) Çimento fabrikaları, beton santralleri, çimento klingerleri üreten tesisler,
- 5) Nükleer güç santralleri ile diğer nükleer reaktörler,
- 6) Radyoaktif atıkların depolanması, bertarafı ve işlenerek ara/nihai ürüne dönüştürülmesi amacıyla projelendirilen tesisler ve benzeri radyoaktif atık tesisleri,
- 7) Nükleer yakıtların üretilmesi veya zenginleştirilmesi ile ilgili tesisler,
- 8) Endüstriyel nitelikli, sintine ve benzeri atık suların geri kazanım tesisleri,
- 9) İhtisas OSB'nin kendi üretim faaliyetleri sonucunda oluşan atıklardan enerji üreten tesisler hariç olmak üzere İhtisas OSB'lerin kuruluş protokolünde belirtilmeyen alanlarda faaliyet gösteren tesisler.

b) Karma OSB'lerde;

- 1) Parlayıcı/patlayıcı/yakıcı maddelerin üretildiği, depolandığı ve dolununun yapıldığı tesisler,
- 2) Petrokimya kompleksleri,
- 3) Üretiminde kapalı proses, gaz veya sıvı yakıt ve toz kaynaklarında filtre sistemlerini kullanan tesisler hariç; tuğla ve kiremit fabrikaları, kömür yıkama kireç, alçı ve zımpara tesisleri,
- 4) Klor-alkali tesisleri, sülfürik asit, fosforik asit, hidroklorik asit, klor ve benzeri kimyasal maddeler üreten yerler, azot sanayi ve bu sanayi ile entegre gübre fabrikaları,
- 5) Asbest, asbest içeren ürünlerin işlenmesi veya dönüştürülmesi yapılan tesisler,
- 6) Ham deri işleme, padok ve sadece hayvan kesimi yapılan tesisler,
- 7) Hammadde alanları kapalı ve toz kaynaklarında filtre sistemlerini kullanan tesisler hariç; talk, barit, kalsit, antimuan ve benzeri madenlerin kırma ve öğütme tesisleri,
- 8) Katı atık ayrıştırma tesisleri ve her türlü atığın nihai ve/veya ara depolanması ve/veya araziye gömülmesine ilişkin tesisler ile toksit, tıbbi ve tehlikeli atıkların yakılmak ve kimyasal yolla arıtmak suretiyle bertaraf edilmesine yönelik tesisler,
- 9) OSB tüzel kişiliği ve katılımcının kendi ihtiyacı için kurulan/kurulacaklar hariç olmak üzere, güneş ve rüzgârdan elektrik enerjisi üreten tesisler, kurulamaz." denmektedir.

27 Mayıs 2021 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişikliğe göre söz konusu maddenin birinci ve ikinci fıkra hükümleri yürürlükten kaldırılmış olup aynı maddenin üçüncü fıkrasında da değişikliğe gidilmiştir. Yapılan bu değişikliğe göre, organize sanayi bölgelerinde sayma usulü ile kurulamayacak tesis belirlemeleri sonlanmış olup kurulmasında sakınca görülen tesisler hakkında, çevre mevzuatı hükümlerinin gereklerinin uygulanması ve diğer katılımcıların faaliyetlerinin olumsuz yönde etkilenmemesine yönelik alınabilecek tüm tedbirlerin alınması şartıyla, müteşebbis heyet veya genel kurul tarafından belirlenen prensipler çerçevesinde faaliyetlerini gerçekleştirecek firmaların organize sanayi bölgelerince kurulmasına izin verilmesi düzenlenmiştir.

Bu durumda tüm organize sanayi bölgeleri müteşebbis heyet ya da genel kurullarında kendi bölgelerinde kurulabilecek ve kurulmayacak tesisleri sıralama usulü belirleyebilecek, belirlediği kurulamayacak tesisler dışında can güvenliği, çevre güvenliği kapsamında zararlı gördüğü faaliyetlere ilişkin ilgili kurumları belirleyerek raporlar alınması neticesinde kurulup kurulmama şartlarını belirlemeleri akabinde prensip kararlarını oluşturacaklardır. Bu prensip kararları neticesinde müteşebbis heyet veya genel kurulun kararını uygulamak ve yürütmek ise yönetim kurulunca yapılacaktır. Tesislerin kuruluşu aşamalarında prensip değerlendirmesi, yönetim kurulu kararı ve gerekli hallerde alınan kurum görüşleri nihayetinde T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na gönderilecek olup Bakanlık onayı sonrasında onay alınması akabinde tesisin kuruluş aşaması tamamlanacaktır.

Mevzuattaki bu değişiklikle birlikte kurulamayacak tesis sınırlaması ve sayma usulü kaldırılmış olup organize sanayi bölgelerinde kurulacak ve kurulamayacak tesisleri belirlemede serbestlik tanınmıştır, ancak bu serbestlik aynı zamanda farklı organize sanayi bölgelerinde tesis kurulumuna izin verilmesi ve verilmemesi açısından farklılıklara neden olacak olup bu durumda da yargı süreçleri ile karşılaşılması muhtemel olacaktır. Dolayısıyla organize sanayi bölgelerinin bu süreçte müteşebbis heyet ya da genel kurullarında belirleyecekleri prensipleri detaylı olarak değerlendirmeleri, prensip kararlarını oluşturmaları ve mevzuattaki diğer şartları da dikkate alarak uygulamaları önem arz edecektir. Tesis kurmak isteyen katılımcılar açısından ise çeşitlilik ve tesis kurma alanlarının genişlemesi ve gelişmişliği söz konusu olacaktır.